

Uppföljning av tjänsteresor 2022- 2023

Innehåll

1.	Inledning.....	3
2.	Tjänsteresor med personbil.....	3
3.	Tjänsteresor med cykel.....	5
4.	Tjänsteresor med kollektivtrafik.....	5
4.1	Resor med avtalad resebyrå.....	5
4.2	Resor i regionen med Västtrafik och direkt via leverantör.....	6
5.	Resvaneundersökning 2023.....	6
5.1	Arbetspendling.....	6
5.2	Resor i tjänsten.....	7

1. Inledning

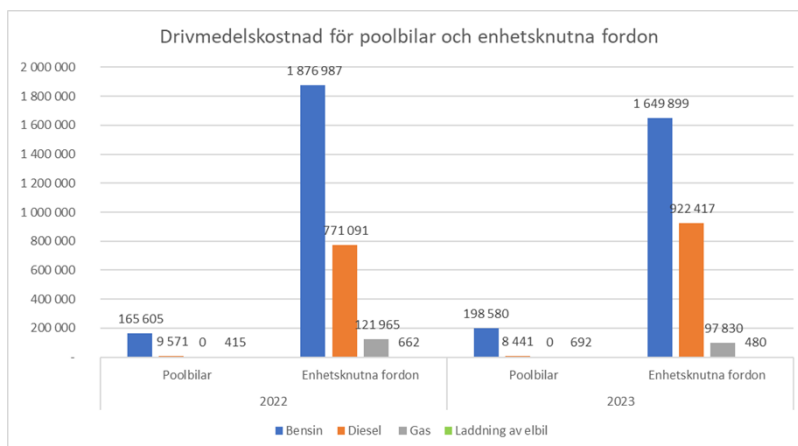
Den här rapporten avser en uppföljning av Alingsås kommuns ”Riktlinjer för tjänsteresor för förtroendevalda och tjänstepersoner”, för åren 2022-2023.

Riktlinjerna antogs av kommunstyrelsen den 8 mars 2021, § 36, och ska sammantaget främja ett klimatsmart, resurseffektivt och trafiksäkert resande. Riktlinjerna syftar till att styra mot resfria möten, minimera flygresande, reglera egen bil i tjänsten samt erbjuda alternativ som cykel- och bilpool.

2. Tjänsteresor med personbil

Alingsås kommun har en central fordonshantering för personbilar och lätta arbetsfordon som sköts av en enhet inom Samhällsbyggnadsförvaltningen. Fordonen upphandlas och leasas via avtal och hyrs sedan ut internt till kommunala verksamheter efter behov. Fordonen kan ha en fast tillhörighet till en begränsad gruppering (enhetsknutna fordon) eller vara bokningsbara poolbilar tillgängliga för all personal med behov av bil i tjänsten.

Poolbilarna är placerade på Kungsgatan/Rådhuset, Sidenvägen/Socialförvaltningen och Sveagatan/Samhällsbyggnadsförvaltningen. Alla användare/brukare är kopplade till någon eller några av dessa bilgrupperingar. Alingsås kommun har under 2022 och 2023 tillhandhållit 20 st. poolbilar. Poolbilsflottan består av 9 st. HEV (Hybrid elektriskt fordon, bensin), 1 st. dieselbil (godkänd för HVO), 1 st bensinbil, 7 st. PHEV (plug-in hybrid, bensin) samt 2 st. elbilar.

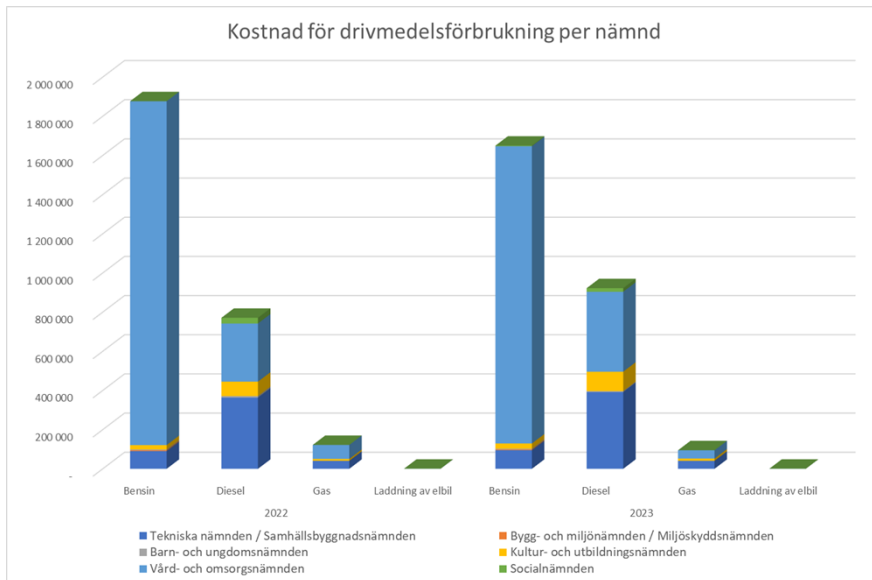
Figur 1 Drivmedelskostnad (SEK) för poolbilar och enhetsbilar under 2022 och 2023.

Drivmedelskostnaden för kommunens poolbilar under 2022 uppgår till drygt 175 000kr, se Figur 1. Det bestod till 94% av kostnaden för bensin, 6% för diesel och en marginell kostnad för laddning av elbil. Under 2023 ökade drivmedelskostnaden till cirka 207 000kr.

Den procentuella fördelningen visar på att bensinkostnaden uppgår till 96% och dieselkostnaden till 4 %. Kostnaden för laddning av elbil är fortsatt marginell under 2023.

Alingsås kommun har under 2022-2023 även förfogat över ca 220 st. enhetsknutna fordon. De enhetsknutna fordonen fördelas mellan förvaltningarna enligt följande: BOU 1 st., KLK 1 st., KOU 8 st., SBF 95 st. (inkl. traktorer och fyrhjulingar), SOC 14 st. och VOO 109 st. Fordonsflottan bestod år 2022 av 2 st. bensinbilar, 105 st. Phev/Hev, 73 st. dieselbilar, 1 st.

elbil samt 16 st gasbilar. Under 2023 ökade bensinbilarna till 13 st, diesebilarna till 89 st. och elbilarna till 13 st. Phev/Hev minskade till 101 st. och gasbilarna till 11 st. Drivmedelskostnaden uppgick totalt till cirka 2,77 Mkr år 2022 och minskade till cirka 2,67 Mkr år 2023, se Figur 1.

Drivmedelskostnaden under 2022 bestod till 68% av bensin och 28% diesel 2022 och förändrades till 62% bensin och 34% diesel under 2023.

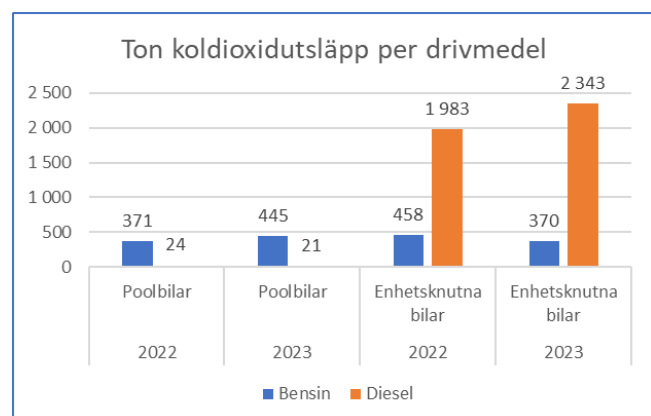
Under båda åren har gas motsvarat 4% av drivmedelskostnaden och kostnaden för laddning av elbil har varit marginell.

Figur 2 Fördelning av kostnaden för drivmedelsförbrukning per nämnd. under 2022 och 2023

Kostnaden för drivmedelsförbrukning gällande enhetsknutna fordon är fördelade per nämnd enligt Figur 2.

Poolbilarnas CO₂-utsläpp från bensin och diesel har ökat från ~395 ton år 2022 till ~466 ton CO₂-utsläpp år 2023, se Figur 4.

De enhetsknutna fordonens CO₂-utsläpp från bensin och diesel har minskat från ~6 558 ton år 2022 till ~6 038 ton CO₂-utsläpp år 2023.

Figur 4 Koldioxidutsläpp beräknat på utsläpp i kilo koldioxid per liter bensin eller diesel, för poolbilar och enhetsknutna fordon.

3. Tjänsteresor med cykel

Det saknas statistik över nyttjandet av kommunens tjänstecyklar under 2022-2023. Under 2024 kommer därför ett enklare bokningssystem att införas, så att användningen av tjänstecyklarna vid respektive förvaltning kan följas över tid.

Förvaltningarna har sammantaget 22 traditionella tjänstecyklar och 3 elcyklar. I Figur 5 framgår respektive förvaltnings tillgång till tjänstecyklar.

Förvaltning	Antal traditionella cyklar	Antal elcyklar
KOU	1	0
KLK	6	0
BOU	2	0
VOO	0	1
SBF	10	1
SOC	3	1
Totalt	22	3

Figur 5 Fördelning av tjänstecyklar vid kommunens förvaltningar

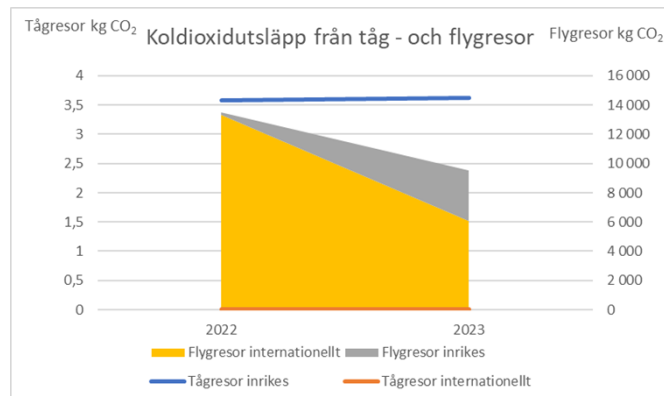
4. Tjänsteresor med kollektivtrafik

4.1 Resor med avtalad resebyrå

Genom avtalad resebyrå bokar Alingsås kommuns medarbetare längre tågresor och flygresor. Merparten av bokade tågresor utanför regionen har slutdestination Stockholm.

Antalet nationella tågresor ökade med drygt 15% från 2022 till 2023 till 734 st. Det motsvarar en ökning med 98 st. tågresor men ökningen i mängden utsläpp i kilo koldioxid är marginell. Inga internationella tågresor har bokats under dessa år.

Koldioxidutsläppen från tjänsteresor med tåg och flyg har sammantaget minskat från cirka 13,48 ton år 2022 till cirka 9,5 ton år 2023, se Figur 6.

Figur 6 Resor bokad med resebyrå. Observera att tågresor som gjorts med Västtrafiks kontoladdning därmed ej är inkluderat.

Minskningen beror till stor del på färre utrikes resor med flyg mellan åren. Antalet internationella flygresorna halverades från 64 st. 2022 till 32 st. 2023, däremot ökade antalet inrikes flygresor drastiskt under perioden; från 4 st. till 32 st. Majoriteten av flygresorna inrikes innebar en mellanlandning i Stockholm för vidare destination norröver. Under 2023

orsakade medarbetarnas 64 st. flygresor 9 528,51 kilo koldioxidutsläpp, medans de 734 st. tågresorna enbart gav upphov till blygsamma 3,62 kilo koldioxidutsläpp. Det är därmed entydigt att antalet flygresor har störst påverkan på koldioxidutsläppen från bokade resor med upphandlad resebyrå.

4.2 Resor i regionen med Västtrafik och direkt via leverantör

När det gäller bussresor och tågresor i regionen kan medarbetare även resa på Västtrafiks kontoladdning. Kommunen saknar ett enhetligt system för att följa upp dessa resor.

Alingsås kommun har ett kundnummer hos Västtrafik, men leverantören kan inte följa upp antalet resor och kort i omlopp. Förvaltningarna hanterar därtill dessa resor på olika sätt; t.ex. genom att registrera utlåningen av fysiska kort analogt i en pärm i receptionen.

Kommunledningskontoret bedömer att det krävs en orimlig handpåläggning för att följa upp de regionala resorna med Västtrafik under åren 2022-2023. Detsamma gäller resor bokade direkt via leverantör.

Västtrafik kommer att lansera en ny företagslösning under 2024; en ny teknisk plattform som ska göra det enkelt för företag att lägga upp resenärer och tilldela biljetter i appen Västtrafik To Go. Genom en sådan lösning kan kommunen framöver även kunna följa upp dessa regionala resor över tid. Möjligheten att ansluta till företagslösningen utvärderas under 2024.

5. Resvaneundersökning 2023

Under 2023 så anslöt Alingsås kommun till Cykelvänligast, vilket är en nationell plattform som erbjuder stöd, rådgivning och inspiration till arbetsplatser runt om i landet som vill göra det enklare för sina medarbetare att välja cykeln. Under perioden 18 september - 13 oktober 2023 genomförde Cykelvänligast en resvaneundersökning (RVU) som samtliga förvaltningar i Alingsås fick svara på.

I RVU:n undersöks dels hur medarbetare reser till och från sin arbetsplats, dels medarbetarnas resor i tjänsten. 288 personer svarade på undersökningen. Den här relativt låga svarsfrekvens medför att resultaten i denna analys inte med säkerhet kan betraktas som representativ för kommunens samtliga medarbetare, men får ändå betraktas som en approximativ lägesrapport som anger resandesituationen i den kommunala organisationen. Vid 2024 års RVU kommer ytterligare kommunikationsinsatser genomföras för att uppmuntra medarbetarna att besvara enkäten.

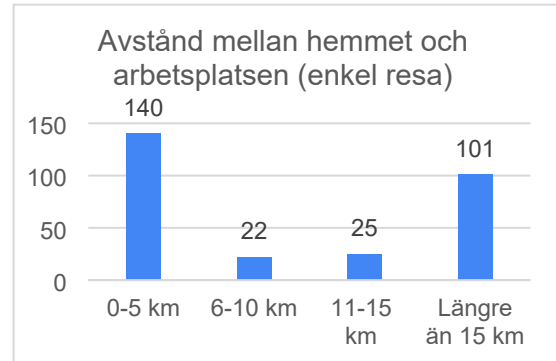
5.1 Arbetspendling

Riktlinjerna omfattar inte resande mellan hemmet och arbetsplatsen utom i de fall den sträckan utgör en del av tjänsteresan. Arbetspendlingen redovisas dock här för att återge Resvanundersökningen i sin helhet.

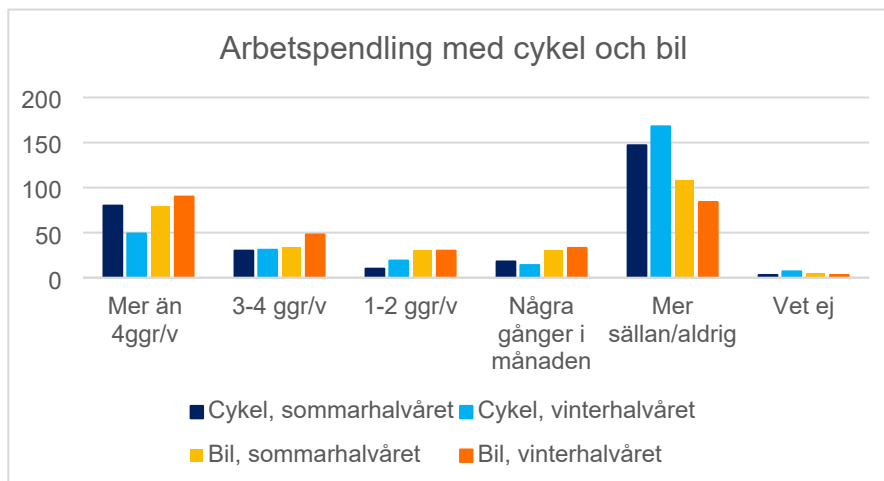
Resvaneundersökningen visar på att en majoritet av medarbetarna bor närmare än 5 km ifrån sin arbetsplats - men också att en stor andel har längre än 15 km, se Figur 7.

Avståndet mellan hemmet och arbetsplatsen präglar även statistiken över arbetspendling med andra transportsätt än bil och cykel, vilket tydligt visar på att medarbetarna då väljer att resa kollektivt eller promenerar till jobbet, se Tabell 7.

Medarbetarna i Alingsås kommun arbetspendlar till stor del med bil och cykel i likvärdig utsträckning. Under vinterhalvåret minskar dock resandet med cykel medans nyttjandet av bilen för att resa till sin arbetsplats ökar, se Figur 8.

Figur 7 Avståndet mellan hemmet och det kontor där medarbetaren är placerad.

Figur 8 Medarbetarnas pendling från hemmet till arbetsplatsen under sommarhalvåret (april-september) och vinterhalvåret (oktober-mars).

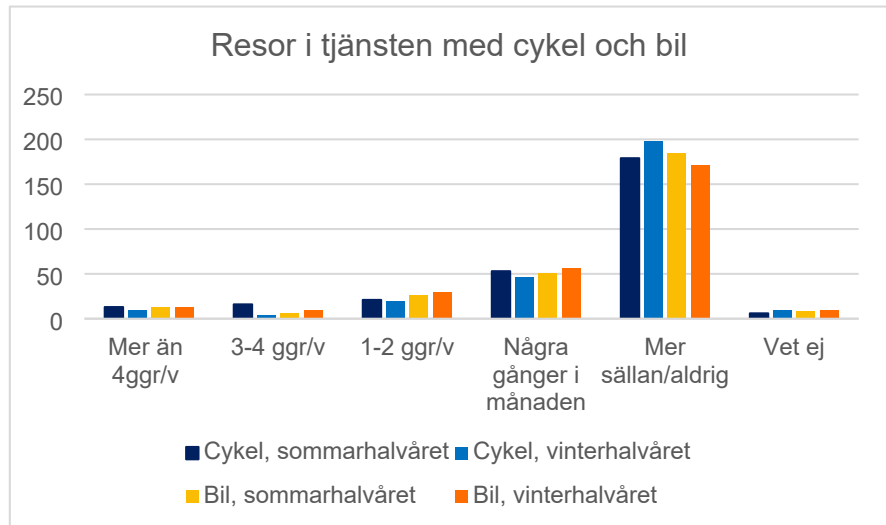
När pendling sker på annat sätt än med cykel och bil så är kollektivtrafik och promenad de dominerande transportsätten, under både sommar- och vinterhalvåret.

5.2 Resor i tjänsten

Av de medarbetare som besvarat RVU:n så reser en övervägande majoritet sällan eller aldrig i tjänsten med cykel eller bil, oavsett årstid, se Figur 9. Ett 50-tal gör tjänsteresor vid några tillfällen per månad och 45 personer reser i tjänsten 1-4 gånger i veckan eller mer.

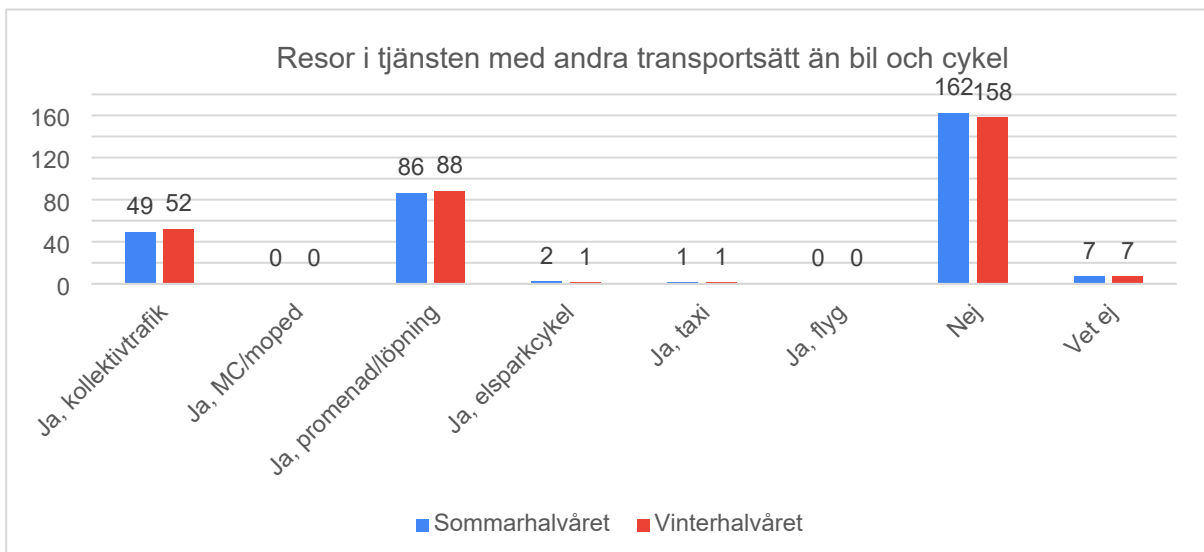
Likt vid arbetspendlingen så används dock bilen lite oftare än cykeln under vinterhalvåret och cykeln framför bilen under sommarhalvåret.

I de fall som medarbetaren inte tar cykeln eller bilen så väljer man att promenera eller att åka kollektivt, se tabell 7.

Figur 9 Medarbetarnas resor i tjänsten med cykel och bil under sommarhalvåret (april-september) och vinterhalvåret (oktober-mars).

Vid resor i tjänsten kan tjänstecykel, privat cykel eller andra former av låncyklar användas. Enligt RVU:n så använder 164 personer cykel för resor i tjänsten, varav 31% nyttjar tjänstecykel och 26% använder sin privata cykel för transporten. 109 personer (38%) har uppgett att man inte använder cykel i tjänsten.

Tabell 1 Medarbetarnas resor i tjänsten med andra transportsätt än cykel och bil under sommarhalvåret (april-september) och vinterhalvåret (oktober-mars)

I enlighet med Handlingsplan för begränsad klimatpåverkan så inledde kommunledningskontoret under 2023 en utredning om förutsättningarna för kommunen att erbjuda förmåncykel till medarbetarna. Utredningen förväntas färdigställas under 2024.